

90040

ZDROWIE

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY

HYGJENIE PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ

REDAKTOR I WYDAWCA

Dr. Med. J. Polak

~~~~~  
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: ul. Ś-to Krzyzka 25.  
~~~~~

WARSZAWA.

W drukarni St. Niemiry Synów

Plac Warecki № 4

1898

Дозволено Цензурою.

Варшава, 20 Ноября 1898 года.

акс. / 188 / 52 / 15

SPIS RZECZY

TOMU XIV-go „ZDROWIA“

za rok 1898.

ARTYKUŁY WSTĘPNE

Odezwa redakcji (str. 1).—Kongres hygjeniczny międzynarodowy (str. 123).
O ulepszeniu statystyki śmiertelności (str. 65).—Zjazd lekarzy polskich w Poznaniu (str. 123). — Hygjena i socjologja (str. 183). — O postępach hygjeny w kraju (str. 239).—Warszawskie Tow. Hygjeniczne (str. 303).—Obowiązujące szczepienie ospy (str. 365). Mur chiński (str. 459).—Sprawy sanitarne miejskie (str. 499). — O wykładzie hygjeny na politechnice (str. 553). — Dżuma i prasa perjodyczna (str. 595).

ARTYKUŁY ORYGINALNE.

Dr. J. Polak. Wpływ skupienia ludności na śmiertelność z chorób zakaźnych ostrych (str. 5, 77, 139, 200, 263, 321).—Dr. H. Dobrzycki. Hygjena zecerów t. z. towarzyszków sztuki drukarskiej, oraz drukarzy, preserów i lekarzy trzcionek (str. 31, 83).—Dr. J. Buszek. Sprawozdanie zdrowotne za rok 1896 (str. 66, 131, 191, 249, 312). — Dr. M. Biernacki. Wodociągi lubelskie (str. 125). — Dr. H. Bartoszewicz. Zarys organizacji medycyny ziemskiej w Rosji (str. 185).—Dr. J. Nowak. Miasto powiatowe Garwolin pod względem zdrowotnym (str. 240).—Ustawa Warszawskiego Towarzystwa Hygjenicznego (str. 271). Dr. S. D. W sprawie urządzania chłodni w miastach dużych (str. 304).—Dr. St. Bulikowski. Jeszcze słów kilka o potrzebie upaństwowienia przepisów profilaktycznych przeciwko gruźlicy skierowanych (str. 366, 421).—Dr. Adam Jarosiński. Szpital Ś. go Pawła w Sterdyni (str. 377).—Dr. Leon Rutkowski. Przyczynki do Badań nad odżywianiem się polskiej ludności wiejskiej (str. 460). — Dr. Sewer

Sterling. Czego nas uczy statystyka śmiertelności z powodu suchot płucnych (str. 415). — Dr. J. Polak. Projekt organizacji zjazdów lekarzy i przyrodników polskich (str. 471). — Dr. Henryk Fidler. Projekt nowej diety szpitalnej (str. 478, 512). — Zdzisław Julian Kowalski. Stan zdrowia i warunki higieniczne Studentów Uniwersytetu Warszawskiego (str. 500, 559, 599). — Dr. J. Polak. O potrzebie wprowadzenia obowiązującego wykładu higieny w Warszawskim Instytucie Politechnicznym (str. 553).

POSTĘPY PRAKTYKI SANITARNEJ.

Nowy szpital gminy żydowskiej w Warszawie (str. 31, 92). — Projekt przepisów dla zakładów fryzjerskich i golarni w m. Warszawie (str. 99). — Dr. Tchórznicki. Kąpiele ludowe (str. 144). — Zarys projektu higieny dziecięcej (str. 434). — Ustawa tanich mieszkań (str. 327). — Urządzenie ku podniesieniu zdrowotności w Poznaniu (str. 522, 569).

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

O dziedziczeniu i wyczerpaniu w życiu płodowym (str. 36). — Rewizja mieszkań w Poznaniu, oraz uwagi o rewizji mieszkań w ogóle (str. 41). — Działalność stowarzyszenia kąpielni ludowych w Berlinie (str. 42). — Śmiertelność dzieci robotnic fabryki tabaczej w Nancy (str. 43). — O kwasie (str. 47). — W kwestji mieszkań dla robotników (str. 48). — Etjologia gościa ostrego (str. 49). — Sprawozdanie urzędowe o epidemji dżumy w Bombaju w roku 1896-7 (str. 96). — Mydło jako środek odkażający (str. 98). — Spalenie nieczystości miejskich (str. 99). — O usposobieniu do chorób zakaźnych wskutek wdychania gazów szkodliwych przez robotników różnorodnych fabryk (str. 100). — O wpływie oziębiania na skłonność do chorób zakaźnych (str. 102). — Mieszkania dla robotników (str. 147). — Walka z gruźlicą bydłą (str. 161). — Wpływ wahań wilgotności powietrza nieruchomego na człowieka nie pracującego (str. 162). — Wpływ wysokości na zmęczenie mięśni (str. 166). — Z diety wieku dziecięcego (str. 210). — Tanie mieszkania dla robotników w Ostheim pod Stutgarden (str. 212). — Wypożyczalnie mebli dla chorych (str. 215). — Uzdrowiska dla suchotników (str. 216). — Klarowanie ścieków kanałowych (str. 217). — Epidemja ospy w Gloucester w r. 1895—6 (str. 218). — Ciechocinek, zakład zdrojowo-kąpielowy. Sprawozdanie za rok 1896 i 1897 (str. 278). — Sprawozdanie tanich kuchni dla żydów w Łodzi za lata 1896 i 1897 (str. 282). — Dobroczynność w pielęgnowaniu chorych (str. 283). — Dezynfekcja bielizny w Paryżu (str. 283). — Czy należy pić podczas jedzenia (str. 286). — Śmiertelność z powodu ospy w Pradze Czeskiej w okresie 1874—1897 włącznie (str. 288). — Dezynfekcja mieszkań pod względem naukowym i praktycznym (str. 329). — Badanie dzieci, wykazujących nadzwyczaj małe postępy w szkole (str. 337). — Środki zapobiegawcze przeciw szerzeniu się gruźlicy ze zwierząt na ludzi (str. 395). — Nowy szpital „Boucicaut“ w Paryżu (str. 399). — Postępy higieny w Kanadzie (str. 401). — Doświadczenia z przyrządem dezynfekcyjnym „Aesculap“ Scheringa (str. 403). — Ósmy zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Poznaniu (str. 404). — Z budownictwa Warszawskiego (str. 404). — O placach miejskich (str. 405). —

Szczepienie ospy w powiecie Marjampolskim (str. 405).—Uzdrowiska dla pier-
siowych (str. 405).—Kongres w sprawie gruźlicy (str. 406).—Narodowe towa-
rzystwo zdrowia w Londynie (str. 406).—Nowy kodeks sanitarny szkocki (str.
406).—Stan sanitarny Nicei (str. 407).—Powietrze w drukarniach (str. 407).—
Sen i długowieczność (str. 407).—O długowieczności (str. 408).—100 letni
starcy w różnych krajach (str. 408).—Choroby, którym zapobiedz można (str.
408).—O pralniach mechanicznych (str. 408).—Szare mydło i woda wapienna
jako środek dezynfekcyjny (str. 408).—Konserwowanie masła (str. 409).—O za-
pobieganiu suchotom płucnym (str. 437).—Zapalenie uczu u noworodków (str.
439).—Uchwały międzynarodowego Kongresu higienicznego w Madrycie (str.
440).—Zmniejszenie się śmiertelności w ciągu lat ostatnich (str. 441).—Kon-
gres w sprawie gruźlicy (str. 486).—Modyfikacja prawa przymusowego szcze-
pienia ospy w Anglii (str. 488).—O przetworach odżywczych (str. 490).—Hi-
storja rozwoju higieny publicznej w Belgji od r. 1830 (str. 530).—Odkażenie
formaldehydem (str. 577).—W kwestji mieszkaniowej (str. 577).—W sprawie
lekarzy szkolnych w Wiesbadenie (str. 581).—Nowsze prace o gruźlicy (str. 625).

O D C I N E K.

Z dawnych dziejów. Hygiena w Paryżu od XII do XVIII stulecia (str.
50).—Dr. Wysokiński. Objasnienie ludowych leków, barabulów, cmuchów, sze-
ptuchów tak chrześcijańskich, jak również żydowskich, zebranych w Międzyrzec-
czyźnie (str. 219, 339).

K O R E S P O N D E N C J E.

IX międzynarodowy Zjazd higieniczny (str. 289, 348).—W sprawie po-
mocy lekarskiej dla ludności wiejskiej (str. 442).—Uwagi nad projektem usta-
wy urządzania pomocy lekarskiej dla ludności osad i wsi gub. Piotrkowskiej
w postaci „obwodów lekarskich“ (str. 450).—W sprawie alkoholizmu (str. 550).—
Z powodu uwag nad projektem ustawy urządzenia pomocy lekarskiej w gub.
Piotrkowskiej (str. 587).—Z Pren: Kilka słów w sprawie przyszłych szpitali
gminnych (str. 227).—W sprawie wodociągów lubelskich (str. 229, 293).

K R O N I K A.

Statystyka i meteorologja.

Zdrowotność w Prusach (str. 58).—Śmiertelność dzieci w wieku od 5 do
10 lat w Szwecji (str. 115).—Stosunki meteorologiczne i śmiertelność m. War-
szawy w pojedynczych tygodniach od 1 marca 1896 r. do 4 grudnia 1897 r.
(str. 116).—Śmiertelność na rok i 1000 mieszkańców w różnych miastach (str.
116).—Stan sanitarny miast w Cesarstwie (str. 170).—Śmiertelność w miastach
europejskich (str. 170)—Liczby urodzeń we Włoszech i we Francji (str. 173).—
Wpływ narodowości na zapadanie na choroby umysłowe (str. 174).—Przewaga

urodzeń nad zgonami we Francji (str. 234). — O stosunku urodzeń bliźniaków do wieku matki i kolejności dzieci (str. 235). — Ruch ludności w Krakowie (str. 548). — Ruch ludności w Warszawie w r. 1897. (str. 590). — Ruch ludności we Francji w r. 1896. (str. 592). — Z Krakowa (str. 630).

Stan higieniczny krajów i miast. — Asenizacja. — Budownictwo i inżynierja.

Nowy gatunek cementu (str. 58). — Pola irygacyjne (str. 60). — Zawartość ogólna soli w wodzie źródlanej i w studniach w wodzie zaskórnej (str. 60). — Pomoc lekarska na prowincji (str. 111). — Rada miasta Krakowa i jej Komisja prawnicza (str. 113). — Służba zdrowia w gminach (str. 168). — Park miejski w Kaliszu (str. 169). — Piece kremacyjne w Londynie (str. 171). — Bruk korkowy (str. 172). — Dezynfekcja miejska w Paryżu (str. 172). — W kwestji mieszkaniowej (str. 233). — Nowa ustawa budowlana w Warszawie (str. 453). — Wodociąg lubelski (str. 454). — Wodociąg w Wenecji (str. 498). — Wydalanie śmieci i odpadków w Glasgowie (str. 498). — Projekt kanalizacji m. Łodzi (str. 546). — Z Galicji (str. 547). — Z Krakowa (str. 547). — Woda w Paryżu (str. 549). — Z Wiednia (str. 593).

Bakterjologia. — Szczepienia ochronne. — Antyseptyka. Epidemjologia.

Statystyka szczepień ochronnych wścieklizny i instytutu Pasteur'a za rok 1896. (str. 59). — Ze statystyki miejskiego instytutu leczenia wścieklizny w Turynie (str. 113). — Dezynfektyna (str. 168). — Bezskuteczność szczepień ochronnych u alkoholików (str. 171). — Dżuma w Bombaju (str. 173, 593). — O własnościach antytoksyecznych i ochronnych tkanki nerwowej względem toksyn tężcowych (str. 236). — Hydrorgyrol (str. 236). — Własności uodporniające żółci (str. 237). — Wpływ śliny na drobnoustroje (str. 237). — Stacje badania nalotów błonicznych (str. 301). — Śmiertelność z ospy i z błonicy w Austrii i w szczególności w Galicji (str. 456). — W sprawie techniki szczepienia ospy (str. 497). — Kolegja Królewska w obec bilu angielskiego o szczepieniu ospy (str. 497). — Szerzenie błonicy za pośrednictwem ołówków i obsadek (str. 498). — W sprawie szczepienia ospy (str. 546). — Uchwały kongresu paryskiego w sprawie gruźlicy (str. 546). — Woda święcona (str. 549). — Gonokoki w wydzielinach ropnych narządów płciowych prostytutek (str. 593). — Przeciwno obowiązującemu szczepieniu ospy ochronnej (str. 628).

Szkoły i wychowanie. — Hygiena zawodowa.

Ławki higieniczne w szkółce gminnej (str. 114). — Wychowanie fizyczne młodzieży (str. 114). — Zapałki bez fosforu (str. 172). — Mikrofonograf dla głuchoniemych i głuchych (str. 175). — Przeciwno dzieciobójstwu (str. 176). — Maszyny do pisania (str. 235). — Lekarze szkolni miejscy w Niemczech (str. 236). —

Obrzezanie pod względem higienicznym (str. 455). — Sprawozdanie z zakładu gimnastyki zdrowotnej, leczniczej i masażu p. Heleny Kuczalskiej (str. 458). — Instytut Hygjeny Dziecięcej (str. 495). — Propaganda przeciwko gimnastyce (str. 590). — Zdrowie u krawców (str. 591). — Lekarze szkolni we Lwowie (str. 630).

Instytucje publiczne i dobroczynne.

Z Warszawskiej miejskiej pracowni higienicznej (str. 56). — Zakłady dobroczynne i totalizator (str. 112). — Sanatorja dla piersiowych (str. 114, 119). — Pracownia miejska mechaniczna w Warszawie (str. 167). — Z rady miejskiej dobroczynności publicznej (str. 167). — Kasa wsparcia podupadłych lekarzy oraz wdów i sierot (str. 168). — Towarzystwo opieki nad nieuleczalnymi chorymi (str. 298). — Uzdrowiska dla piersiowych (str. 299, 455). — Nowa pracownia diagnostyczna (str. 361). — Kurjer sezonowy zakładu leczniczego w Busku (str. 454). — Sprawozdanie z ruchu chorych i obrotu funduszków szpitala dla dzieci fundacji Bersohnów i Baumanów w ciągu r. 1897 (str. 456). — Towarzystwo przytułków noclegowych (str. 496). — Pogotowie ratunkowe (str. 545). — Ambulatorjum szpitala żydowskiego (str. 591).

Hygiena żywienia.

Zatrucie konserwami (str. 58). — Wykrycie środków konserwujących w mleku lub maśle (str. 59). — Z praktyki monopolu wódczanego (str. 168). — Napoje wyskokowe dla dzieci (str. 171). — Mleko, masło i hygiena (str. 172). — Obowiązkowe dodawanie oleju sezamowego do margaryny (str. 216). — Fabryka kwasu węglowego w Warszawie (str. 301). — Co człowiek zjada i wypija w swem życiu (str. 362). — Ile ziemi potrzeba do wyżywienia rodziny włościańskiej (str. 362). — Spółka mleczarska w Łodzi (str. 362). — Pod adresem mleczarni warszawskich (str. 458). — Karmelki „nie pal“ (str. 546). — Nowy odczyn subtelnym amonjak i materje organiczne zawierające azot amonjakalny (str. 548). — Żywienie i śmiertelność dzieci w Berlinie (str. 591). — O emaljach naczyń kuchennych (str. 593).

Stowarzyszenia i zjazdy sanitarne.

VIII zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Poznaniu (str. 56, 296). — Odezwa Komitetu VIII Zjazdu lekarzy polskich (str. 110). — Z towarzystw lekarskich (str. 110). — Kongres lekarski w Montpellier (str. 113). — Wystawa powszechna w r. 1900 (str. 113). — Zjazd lekarzy dróg żelaznych w Petersburgu (str. 169). — Sprawozdanie głównego urzędu sanitarnego W. Brytanji za rok 1896 — 97 (str. 173). — Wystawa przyrodniczo lekarska w Poznaniu (str. 297). — VII Zjazd Towarzystwa lekarzy rosyjskich imienia Pirogowa (str. 298). — Posiedzenie organizacyjne członków Towarzystwa Higjenicznego (str. 358). — Ze zjazdu lekarzy polskich w Poznaniu (str. 359). — Kongresy Higjeniczne (str. 456). — Kongresy lekarskie (str. 456). — Echa niedoszłego zjazdu lekarzy i przyrodników polskich (str. 496). — 13-ty międzynarodowy kongres lekarski (str. 497). — Konwencja Genewska (str. 549). — Towarzystwo lekarzy marynarki (str. 549).

Kongresy w sprawach zdrowia (str. 592).—Towarzystwo pomocy lekarzom przyjeżdżającym na studja do Petersburga (str. 591), — Towarzystwo Krzyża zielonego (str. 592). — Towarzystwo walki z chorobami zakaźnymi (str. 628).

ROZMAITOŚCI.

Nominacja (str. 56). — Dwa zagadnienia z dziedziny obowiązków lekarzy (str. 57).—Ciekawe porównanie (str. 58). — Ślady medycyny wojskowej u starożytnych Rzymian (str. 59).—Kalendarz dentystyczny na rok 1898 (str. 111).—Nowe wydawnictwa (str. 111).—Fenomen odporności organicznej (str. 112). — Katedra higieny (str. 170).—Muzyka jako środek leczniczy. (str. 174). — Rezydencja studentek medycyny w Edyburgu (str. 175).—Masażyści i magnetyzerzy (str. 176).—Z dziedziny szarlatanizmu (str. 176).—Odezwa (str. 233).—W sprawie higieny żydów (str. 234). — Odczyty kliniczne (str. 299). — Nowe wydawnictwa (str. 361). — Z piśmiennictwa lekarskiego (str. 453). — Teleskop Szczepanika (str. 454).—Oryginalne przepisy konsultacyjne (str. 454).—W sprawie reform sanitarych (str. 495). — O pojedynkach lekarskich (str. 497). — Zwycięstwo higieny (str. 498).—Pomoc położnicza w mieszkaniach (str. 548).—Prawdziwy filantrop (str. 549).—Virchow w Londynie (str. 592).—Kobiety na studjach w Paryżu (str. 593). — Pismo lekarskie w Łodzi (str. 629). — Kto był wynalazcą okularów? (str. 630).

WIADOMOŚCI DROBNE.

Str. 117, 177, 236, 301, 409.

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE.

Str. 109, 583.

90040

ZDROWIE

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY

HYGJENIE PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ

REDAKTOR I WYDAWCA

Dr. Med. J. Polak

~~~~~  
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: ul. Ś-to Krzyzka 25.  
~~~~~

WARSZAWA.

W drukarni St. Niemiry Synów

Plac Warecki № 4

1898

Дозволено Цензурою.

Варшава, 20 Ноября 1898 года.

акс. / 188 / 52 / 15

SPIS RZECZY

TOMU XIV-go „ZDROWIA“

za rok 1898.

ARTYKUŁY WSTĘPNE

Odezwa redakcji (str. 1).—Kongres higieniczny międzynarodowy (str. 123).
O ulepszeniu statystyki śmiertelności (str. 65).—Zjazd lekarzy polskich w Poznaniu (str. 123). — Higjena i socjologja (str. 183). — O postępach higieny w kraju (str. 239).—Warszawskie Tow. Higjeniczne (str. 303).—Obowiązujące szczepienie ospy (str. 365). Mur chiński (str. 459).—Sprawy sanitarne miejskie (str. 499). — O wykładzie higieny na politechnice (str. 553). — Dżuma i prasa perjodyczna (str. 595).

ARTYKUŁY ORYGINALNE.

Dr. J. Polak. Wpływ skupienia ludności na śmiertelność z chorób zakaźnych ostrych (str. 5, 77, 139, 200, 263, 321).—Dr. H. Dobrzycki. Higjena zecerów t. z. towarzyszków sztuki drukarskiej, oraz drukarzy, preserów i lekarzy trzcionek (str. 31, 83).—Dr. J. Buszek. Sprawozdanie zdrowotne za rok 1896 (str. 66, 131, 191, 249, 312). — Dr. M. Biernacki. Wodociągi lubelskie (str. 125). — Dr. H. Bartoszewicz. Zarys organizacji medycyny ziemskiej w Rosji (str. 185).—Dr. J. Nowak. Miasto powiatowe Garwolin pod względem zdrowotnym (str. 240).—Ustawa Warszawskiego Towarzystwa Higjenicznego (str. 271). Dr. S. D. W sprawie urządzania chłodni w miastach dużych (str. 304).—Dr. St. Bulikowski. Jeszcze słów kilka o potrzebie upaństwowienia przepisów profilaktycznych przeciwko gruźlicy skierowanych (str. 366, 421).—Dr. Adam Jarosiński. Szpital Ś. go Pawła w Sterdyni (str. 377).—Dr. Leon Rutkowski. Przyczynki do Badań nad odżywianiem się polskiej ludności wiejskiej (str. 460). — Dr. Sewer

Sterling. Czego nas uczy statystyka śmiertelności z powodu suchot płucnych (str. 415). — Dr. J. Polak. Projekt organizacji zjazdów lekarzy i przyrodników polskich (str. 471). — Dr. Henryk Fidler. Projekt nowej diety szpitalnej (str. 478, 512). — Zdzisław Julian Kowalski. Stan zdrowia i warunki higieniczne Studentów Uniwersytetu Warszawskiego (str. 500, 559, 599). — Dr. J. Polak. O potrzebie wprowadzenia obowiązującego wykładu higieny w Warszawskim Instytucie Politechnicznym (str. 553).

POSTĘPY PRAKTYKI SANITARNEJ.

Nowy szpital gminy żydowskiej w Warszawie (str. 31, 92). — Projekt przepisów dla zakładów fryzjerskich i golarni w m. Warszawie (str. 99). — Dr. Tchórznicki. Kąpiele ludowe (str. 144). — Zarys projektu higieny dziecięcej (str. 434). — Ustawa tanich mieszkań (str. 327). — Urządzenie ku podniesieniu zdrowotności w Poznaniu (str. 522, 569).

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

O dziedziczeniu i wyczerpaniu w życiu płodowym (str. 36). — Rewizja mieszkań w Poznaniu, oraz uwagi o rewizji mieszkań w ogóle (str. 41). — Działalność stowarzyszenia kąpielni ludowych w Berlinie (str. 42). — Śmiertelność dzieci robotnic fabryki tabaczej w Nancy (str. 43). — O kwasie (str. 47). — W kwestji mieszkań dla robotników (str. 48). — Etjologia gościa ostrego (str. 49). — Sprawozdanie urzędowe o epidemji dżumy w Bombaju w roku 1896-7 (str. 96). — Mydło jako środek odkażający (str. 98). — Spalenie nieczystości miejskich (str. 99). — O usposobieniu do chorób zakaźnych wskutek wdychania gazów szkodliwych przez robotników różnorodnych fabryk (str. 100). — O wpływie oziębiania na skłonność do chorób zakaźnych (str. 102). — Mieszkania dla robotników (str. 147). — Walka z gruźlicą bydłą (str. 161). — Wpływ wahań wilgotności powietrza nieruchomego na człowieka nie pracującego (str. 162). — Wpływ wysokości na zmęczenie mięśni (str. 166). — Z diety wieku dziecięcego (str. 210). — Tanie mieszkania dla robotników w Ostheim pod Stutgarden (str. 212). — Wypożyczalnie mebli dla chorych (str. 215). — Uzdrowiska dla suchotników (str. 216). — Klarowanie ścieków kanałowych (str. 217). — Epidemja ospy w Gloucester w r. 1895—6 (str. 218). — Ciechocinek, zakład zdrojowo-kąpielowy. Sprawozdanie za rok 1896 i 1897 (str. 278). — Sprawozdanie tanich kuchni dla żydów w Łodzi za lata 1896 i 1897 (str. 282). — Dobroczynność w pielęgnowaniu chorych (str. 283). — Dezynfekcja bielizny w Paryżu (str. 283). — Czy należy pić podczas jedzenia (str. 286). — Śmiertelność z powodu ospy w Pradze Czeskiej w okresie 1874—1897 włącznie (str. 288). — Dezynfekcja mieszkań pod względem naukowym i praktycznym (str. 329). — Badanie dzieci, wykazujących nadzwyczaj małe postępy w szkole (str. 337). — Środki zapobiegawcze przeciw szerzeniu się gruźlicy ze zwierząt na ludzi (str. 395). — Nowy szpital „Boucicaut“ w Paryżu (str. 399). — Postępy higieny w Kanadzie (str. 401). — Doświadczenia z przyrządem dezynfekcyjnym „Aesculap“ Scheringa (str. 403). — Ósmy zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Poznaniu (str. 404). — Z budownictwa Warszawskiego (str. 404). — O placach miejskich (str. 405). —

Szczepienie ospy w powiecie Marjampolskim (str. 405).—Uzdrowiska dla pier-
siowych (str. 405).—Kongres w sprawie gruźlicy (str. 406).—Narodowe towa-
rzystwo zdrowia w Londynie (str. 406).—Nowy kodeks sanitarny szkocki (str.
406).—Stan sanitarny Nicei (str. 407).—Powietrze w drukarniach (str. 407).—
Sen i długowieczność (str. 407).—O długowieczności (str. 408).—100 letni
starcy w różnych krajach (str. 408).—Choroby, którym zapobiedz można (str.
408).—O pralniach mechanicznych (str. 408).—Szare mydło i woda wapienna
jako środek dezynfekcyjny (str. 408).—Konserwowanie masła (str. 409).—O za-
pobieganiu suchotom płucnym (str. 437).—Zapalenie uczu u noworodków (str.
439).—Uchwały międzynarodowego Kongresu higienicznego w Madrycie (str.
440).—Zmniejszenie się śmiertelności w ciągu lat ostatnich (str. 441).—Kon-
gres w sprawie gruźlicy (str. 486).—Modyfikacja prawa przymusowego szcze-
pienia ospy w Anglii (str. 488).—O przetworach odżywczych (str. 490).—Hi-
storja rozwoju higieny publicznej w Belgji od r. 1830 (str. 530).—Odkażenie
formaldehydem (str. 577).—W kwestji mieszkaniowej (str. 577).—W sprawie
lekarzy szkolnych w Wiesbadenie (str. 581).—Nowsze prace o gruźlicy (str. 625).

ODCINEK.

Z dawnych dziejów. Hygiena w Paryżu od XII do XVIII stulecia (str.
50).—Dr. Wysokiński. Objasnienie ludowych leków, barabulów, cmuchów, sze-
ptuchów tak chrześcijańskich, jak również żydowskich, zebranych w Międzyrzec-
czyźnie (str. 219, 339).

KORRESPONDENCJE.

IX międzynarodowy Zjazd higieniczny (str. 289, 348).—W sprawie po-
mocy lekarskiej dla ludności wiejskiej (str. 442).—Uwagi nad projektem usta-
wy urządzania pomocy lekarskiej dla ludności osad i wsi gub. Piotrkowskiej
w postaci „obwodów lekarskich“ (str. 450).—W sprawie alkoholizmu (str. 550).—
Z powodu uwag nad projektem ustawy urządzenia pomocy lekarskiej w gub.
Piotrkowskiej (str. 587).—Z Pren: Kilka słów w sprawie przyszłych szpitali
gminnych (str. 227).—W sprawie wodociągów lubelskich (str. 229, 293).

KRONIKA.

Statystyka i meteorologja.

Zdrowotność w Prusach (str. 58).—Śmiertelność dzieci w wieku od 5 do
10 lat w Szwecji (str. 115).—Stosunki meteorologiczne i śmiertelność m. War-
szawy w pojedynczych tygodniach od 1 marca 1896 r. do 4 grudnia 1897 r.
(str. 116).—Śmiertelność na rok i 1000 mieszkańców w różnych miastach (str.
116).—Stan sanitarny miast w Cesarstwie (str. 170).—Śmiertelność w miastach
europejskich (str. 170)—Liczby urodzeń we Włoszech i we Francji (str. 173).—
Wpływ narodowości na zapadanie na choroby umysłowe (str. 174).—Przewaga

urodzeń nad zgonami we Francji (str. 234). — O stosunku urodzeń bliźniaków do wieku matki i kolejności dzieci (str. 235). — Ruch ludności w Krakowie (str. 548). — Ruch ludności w Warszawie w r. 1897. (str. 590). — Ruch ludności we Francji w r. 1896. (str. 592). — Z Krakowa (str. 630).

Stan higieniczny krajów i miast. — Asenizacja. — Budownictwo i inżynierja.

Nowy gatunek cementu (str. 58). — Pola irygacyjne (str. 60). — Zawartość ogólna soli w wodzie źródlanej i w studniach w wodzie zaskórnej (str. 60). — Pomoc lekarska na prowincji (str. 111). — Rada miasta Krakowa i jej Komisja prawnicza (str. 113). — Służba zdrowia w gminach (str. 168). — Park miejski w Kaliszu (str. 169). — Piece kremacyjne w Londynie (str. 171). — Bruk korkowy (str. 172). — Dezynfekcja miejska w Paryżu (str. 172). — W kwestji mieszkaniowej (str. 233). — Nowa ustawa budowlana w Warszawie (str. 453). — Wodociąg lubelski (str. 454). — Wodociąg w Wenecji (str. 498). — Wydalanie śmieci i odpadków w Glasgowie (str. 498). — Projekt kanalizacji m. Łodzi (str. 546). — Z Galicji (str. 547). — Z Krakowa (str. 547). — Woda w Paryżu (str. 549). — Z Wiednia (str. 593).

Bakterjologia. — Szczepienia ochronne. — Antyseptyka. Epidemjologia.

Statystyka szczepień ochronnych wścieklizny i instytutu Pasteur'a za rok 1896. (str. 59). — Ze statystyki miejskiego instytutu leczenia wścieklizny w Turynie (str. 113). — Dezynfektyna (str. 168). — Bezskuteczność szczepień ochronnych u alkoholików (str. 171). — Dżuma w Bombaju (str. 173, 593). — O własnościach antytoksyecznych i ochronnych tkanki nerwowej względem toksyn tężcowych (str. 236). — Hydrorgyrol (str. 236). — Własności uodporniające żółci (str. 237). — Wpływ śliny na drobnoustroje (str. 237). — Stacje badania nalotów błonicznych (str. 301). — Śmiertelność z ospy i z błonicy w Austrii i w szczególności w Galicji (str. 456). — W sprawie techniki szczepienia ospy (str. 497). — Kolegja Królewska w obec bilu angielskiego o szczepieniu ospy (str. 497). — Szerzenie błonicy za pośrednictwem ołówków i obsadek (str. 498). — W sprawie szczepienia ospy (str. 546). — Uchwały kongresu paryskiego w sprawie gruźlicy (str. 546). — Woda święcona (str. 549). — Gonokoki w wydzielinach ropnych narządów płciowych prostytutek (str. 593). — Przeciwno obowiązującemu szczepieniu ospy ochronnej (str. 628).

Szkoły i wychowanie. — Hygiena zawodowa.

Ławki higieniczne w szkółce gminnej (str. 114). — Wychowanie fizyczne młodzieży (str. 114). — Zapałki bez fosforu (str. 172). — Mikrofonograf dla głuchoniemych i głuchych (str. 175). — Przeciwno dzieciobójstwu (str. 176). — Maszyny do pisania (str. 235). — Lekarze szkolni miejscy w Niemczech (str. 236). —

Obrzezanie pod względem higienicznym (str. 455). — Sprawozdanie z zakładu gimnastyki zdrowotnej, leczniczej i masażu p. Heleny Kuczalskiej (str. 458). — Instytut Hygjeny Dziecięcej (str. 495). — Propaganda przeciwko gimnastyce (str. 590). — Zdrowie u krawców (str. 591). — Lekarze szkolni we Lwowie (str. 630).

Instytucje publiczne i dobroczynne.

Z Warszawskiej miejskiej pracowni higienicznej (str. 56). — Zakłady dobroczynne i totalizator (str. 112). — Sanatorja dla piersiowych (str. 114, 119). — Pracownia miejska mechaniczna w Warszawie (str. 167). — Z rady miejskiej dobroczynności publicznej (str. 167). — Kasa wsparcia podupadłych lekarzy oraz wdów i sierot (str. 168). — Towarzystwo opieki nad nieuleczalnymi chorymi (str. 298). — Uzdrowiska dla piersiowych (str. 299, 455). — Nowa pracownia diagnostyczna (str. 361). — Kurjer sezonowy zakładu leczniczego w Busku (str. 454). — Sprawozdanie z ruchu chorych i obrotu funduszków szpitala dla dzieci fundacji Bersohnów i Baumanów w ciągu r. 1897 (str. 456). — Towarzystwo przytułków noclegowych (str. 496). — Pogotowie ratunkowe (str. 545). — Ambulatorjum szpitala żydowskiego (str. 591).

Hygiena żywienia.

Zatrucie konserwami (str. 58). — Wykrycie środków konserwujących w mleku lub maśle (str. 59). — Z praktyki monopolu wódczanego (str. 168). — Napoje wyskokowe dla dzieci (str. 171). — Mleko, masło i hygiena (str. 172). — Obowiązkowe dodawanie oleju sezamowego do margaryny (str. 216). — Fabryka kwasu węglowego w Warszawie (str. 301). — Co człowiek zjada i wypija w swem życiu (str. 362). — Ile ziemi potrzeba do wyżywienia rodziny włościańskiej (str. 362). — Spółka mleczarska w Łodzi (str. 362). — Pod adresem mleczarni warszawskich (str. 453). — Karmelki „nie pal“ (str. 546). — Nowy odczyn subtelnym amonjak i materje organiczne zawierające azot amonjakalny (str. 548). — Żywienie i śmiertelność dzieci w Berlinie (str. 591). — O emaljach naczyń kuchennych (str. 593).

Stowarzyszenia i zjazdy sanitarne.

VIII zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Poznaniu (str. 56, 296). — Odezwa Komitetu VIII Zjazdu lekarzy polskich (str. 110). — Z towarzystw lekarskich (str. 110). — Kongres lekarski w Montpellier (str. 113). — Wystawa powszechna w r. 1900 (str. 113). — Zjazd lekarzy dróg żelaznych w Petersburgu (str. 169). — Sprawozdanie głównego urzędu sanitarnego W. Brytanji za rok 1896 — 97 (str. 173). — Wystawa przyrodniczo lekarska w Poznaniu (str. 297). — VII Zjazd Towarzystwa lekarzy rosyjskich imienia Pirogowa (str. 298). — Posiedzenie organizacyjne członków Towarzystwa Higjenicznego (str. 358). — Ze zjazdu lekarzy polskich w Poznaniu (str. 359). — Kongresy Higjeniczne (str. 456). — Kongresy lekarskie (str. 456). — Echa niedoszłego zjazdu lekarzy i przyrodników polskich (str. 496). — 13-ty międzynarodowy kongres lekarski (str. 497). — Konwencja Genewska (str. 549). — Towarzystwo lekarzy marynarki (str. 549).

Kongresy w sprawach zdrowia (str. 592).—Towarzystwo pomocy lekarzom przyjeżdżającym na studja do Petersburga (str. 591), — Towarzystwo Krzyża zielonego (str. 592). — Towarzystwo walki z chorobami zakaźnymi (str. 628).

ROZMAITOŚCI.

Nominacja (str. 56). — Dwa zagadnienia z dziedziny obowiązków lekarzy (str. 57).—Ciekawe porównanie (str. 58). — Ślady medycyny wojskowej u starożytnych Rzymian (str. 59).—Kalendarz dentystyczny na rok 1898 (str. 111).—Nowe wydawnictwa (str. 111).—Fenomen odporności organicznej (str. 112). — Katedra higieny (str. 170).—Muzyka jako środek leczniczy. (str. 174). — Rezydencja studentek medycyny w Edyburgu (str. 175).—Masażyści i magnetyzerzy (str. 176).—Z dziedziny szarlatanizmu (str. 176).—Odezwa (str. 233).—W sprawie higieny żydów (str. 234). — Odczyty kliniczne (str. 299). — Nowe wydawnictwa (str. 361). — Z piśmiennictwa lekarskiego (str. 453). — Teleskop Szczepanika (str. 454).—Oryginalne przepisy konsultacyjne (str. 454).—W sprawie reform sanitarych (str. 495). — O pojedynkach lekarskich (str. 497). — Zwycięstwo higieny (str. 498).—Pomoc położnicza w mieszkaniach (str. 548).—Prawdziwy filantrop (str. 549).—Virchow w Londynie (str. 592).—Kobiety na studjach w Paryżu (str. 593). — Pismo lekarskie w Łodzi (str. 629). — Kto był wynalazcą okularów? (str. 630).

WIADOMOŚCI DROBNE.

Str. 117, 177, 236, 301, 409.

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE.

Str. 109, 583.

